

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/96/2021
Identifikačné číslo spisu:	7210231407
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:7210231407.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu X. A., naposledy bývajúceho v A.-I., B.Á. X, proti žalovanej K. A., bývajúcej v A.D., F. X, zastúpenej JUDr. Martina Stavrovská, advokátka s.r.o., so sídlom v Košiciach, Moldavská 10/B, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Košice II pod sp. zn. 17C/192/2010, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 16. februára 2020, č. k. 9Co/78/2019-462, takto

rozhodol:

V dovolacom konaní p o k r a č u j e na strane žalobcu s d e d i č m i pôvodného žalobcu neb. X. A., naposledy bývajúceho v A.- I., B. X, a to 1/ F.. K. A., bývajúcou v A.-I., F. XXXX/X, 2/ D.. X. A., bývajúceho v A.-I., F. XXXX/X.

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 16. februára 2020, č. k. 9Co/78/2019-462 z r u š u j e a vec v r a c i a Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 22. októbra 2017, č. k. 17C/192/2010-389 v spojení s opravným uznesením zo 7. decembra 2018 č. k. 17C/192/2010-437 prikázal z bezpodielového spoluvlastníctva manželov do výlučného vlastníctva žalovanej hodnotu členského podielu v Stavebnom bytovom družstve II. Košice, so sídlom Bardejovská 3, Košice k družstevnému bytu č. 16, nachádzajúceho sa na F. R. Č.. X v A. pozostávajúceho z troch izieb, kuchyne a príslušenstva (I. výrok), žalovanej určil povinnosť zaplatiť žalobcovi na vyrovnanie hodnoty jeho podielu na bezpodielovom spoluvlastníctve manželov peňažnú náhradu v sume 33.200,- eur do 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku (II. výrok), nepriznal žiadnej zo strán právo na náhradu trov konania (III. výrok), žalobcovi uložil povinnosť nahradiť trovy štátu v rozsahu 25 % (IV. výrok) a žalovanej uložil povinnosť nahradiť trovy štátu v rozsahu 75 % (V. výrok). Svoje rozhodnutie odôvodnil právne § 118 ods. 1, 2, § 143, § 148 ods. 1, § 149 ods. 1 a 3, § 150, § 703 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), čl. 4 ods. 1, 2, čl. 5, § 150 ods. 1, § 151 ods. 1, 2 a § 186 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že nebolo sporné, že Okresný súd Košice II rozsudkom zo 24. mája 2011 č. k. 45C 84/2010-47 zrušil právo spoločného nájmu účastníkov a určil, že výlučným nájomcom

bytu a členkou družstva je žalovaná. Vychádzajúc z citovaného rozsudku a vyššie uvedenej argumentácie súd členský podiel mohol prikázať iba žalovanej. Žalobca v žalobe navrhol, aby sa vychádzalo hodnoty členského podielu v Stavebnom bytovom družstve II. Košice vo výške 50.000,- eur. S uvedenou hodnotou žalovaná nesúhlasila. Súd vo svojom predbežnom právnom posúdení vyslovil, že v prípade nezhody o cenách vecí, pokiaľ nebude navrhovaný a uskutočnený iný postup, vychádzalo sa z ceny vo výške zhody medzi stranami sporu, teda v prípade ceny vyššej a nižšej je to vo všeobecnosti cena nižšia. V predmetnom spore však pri danej nezhode bol navrhnutý a aj vykonaný iný postup, a to znalecké dokazovanie. Súd preto neprihliadol na neskoršie stanovisko žalovanej uvedené na pojednávaní konanom dňa 18. septembra 2018, ktorá žiadala, aby sa pri určení trhovej hodnoty vychádzalo zo sumy pôvodne žiadanej žalobcom, a to 50.000,- eur. Keďže sporovými stranami nebolo navrhnuté doplnenie dokazovania, súd pri určení trhovej hodnoty členského podielu k bytu č. 16 na F. R. Č.. X v A. vychádzal zo sumy určenej znaleckým posudkom č. 17/2013 vypracovaným znalcom Ing. Matúš Sukovský, t.j. 66.400,- eur. Úhrnná hodnota majetku v bezpodielovom spoluvlastníctve majetku (ďalej len „BSM“) sporových strán zodpovedala sume 66.400,- eur, z čoho 50 % podiel žalobcu zodpovedá sume vo výške 33.200,- eur. Žalovanej vznikla povinnosť na vyrovnanie majetkového podielu žalobcu z vyporiadania BSM v sume 33.200,- eur, ktorú povinnosť na plnenie jej súd uložil splniť v lehote 6 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. V prejednávanej spore žalovaná žiadala, aby súd určil podiely strán sporu na majetku patriacom do BSM rozdielne, a to v pomere 1:9 v neprospech žalobcu z dôvodu domáceho násillia žalobcu. Súd z pripojeného spisu Okresného súdu Košice II sp. zn. 4T/13/2009 zistil, že v tomto konaní bol X. A. nar. XX.X.XXXX (žalobca) uznaný vinným, že v A. v byte na ul. F. Č.. X, na VI. poschodí dňa 19. apríla 2008 v čase okolo 12,00 hod. sa po predchádzajúcej hádke vyhrážal zabitím svojej bývalej manželke K. A., nar. XX.X.XXXX (žalovanej), dcére K. A., nar. XX.X.XXXX a synovi X. A., nar. XX.XX.XXXX, takým spôsobom, že na chodbe bytu sa im slovné vyhrážal, že ich zabije a následne svoju dcéru K. udrel do oblasti tváre, čím u nich vzbudil dôvodnú obavu o ich život a zdravie, teda iným sa vyhrážal smrťou takým spôsobom, že to vzbudilo dôvodnú obavu, a čin spáchal na chránených osobách, tým spáchal prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona za čo bol odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 10 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu v trvaní 18 mesiacov. Súd poukázal, že uvedený skutok sa stal dňa 19. apríla 2008, teda až po rozvode manželstva a zániku bezpodielového spoluvlastníctva sporových strán, ktoré zaniklo dňa 20. decembra 2007. Významný je prípadný výskyt domáceho násillia v rodine počas trvania BSM. Uvedený konflikt bol dôsledkom spolužitia sporových strán v spoločnej domácnosti aj po rozvode. Pokiaľ ide o domáce násillie počas trvania manželstva, za týmto účelom bola vypočutá svedkyňa K. A., dcéra sporových strán. Tá potvrdila z jej pohľadu existenciu domáceho násillia v rodine zo strany žalobcu, avšak z jej výpovede súdu nie je zrejmé jeho intenzita, doba jeho trvania, frekvencia výskytu a všetky ďalšie okolnosti, ktoré môžu mať vplyv na posúdenie veci v súlade s princípom dobrých mravov. Čo sa týka rozsudku Okresného súdu Košice II z 24. mája 2011, sp. zn. 45C/84/2010, na ktorý žalovaná tiež poukázala v súvislosti s domácim násillím, sa uvádza: „sa žalobca ako bývalý manžel po rozvode manželstva voči žalovanej ktorá s ním bývala spoločne v byte dopustil fyzického a psychického násillia.“ Išlo o konštatované násillie žalobcu voči žalovanej po zániku manželstva a teda aj BSM. Prvoinštančný súd uviedol, že odôvodnením rozhodnutia súdu v inej prejednávanej veci nie je viazaný v zmysle § 193 CSP. Na základe vyššie uvedeného, z dôvodu neunesenia dôkazného bremena zo strany žalovanej vo vzťahu k otázke prípadného domáceho násillia v rodine počas trvania BSM, na odklon od zásady rovnosti nebol v tomto prípade dôvod, preto súd na neho neprihliadol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 259 CSP a § 255 ods. 2 CSP tak, že vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalovanej rozsudkom z 26. februára 2020 sp. zn. 9Co/78/2019 potvrdil rozsudok v znení opravného uznesenia zo 7. decembra 2018, okrem výroku IV. a V. (I. výrok), zmenil rozsudok vo výroku IV. a V. tak, že žalobca je povinný nahradiť trovy štátu v rozsahu 50 % a žalovaná v rozsahu 50 % (II. výrok) a stranám nepriznal náhradu trov odvolacieho konania (III. výrok). Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu o určení 50 % - rovnakého podielu strán sporu na majetku patriaceho do BSM pri jeho vyporiadaní, pričom neprihliadol na určení podielu navrhovaného žalovanou v pomere 1: 9, t. j. v neprospech žalobcu. V celom rozsahu sa stotožnil so záverom súdu, že žalovaná neunesla dôkazné

bremeno vo vzťahu k domácejmu násiliu v rodine počas existencie manželstva a trvania BSM, že pre odklon od zásady rovnosti nebol v tomto prípade dôvod, že násilie bolo preukázané až po zániku manželstva a BSM. Skutok, na ktorý poukazovala žalovaná sa stal 19. apríla 2008, až po rozvode manželstva a zániku BSM, ktoré zaniklo 20. decembra 2007. Žalovaná odkazovala na vzťah žalobcu a jeho detí, k tomu bolo potrebné uviesť, že uvedené vzťahy po rozvode manželstva v rodine neboli rozhodné pre posúdenie výšky podielov bývalých manželov pri vyporiadaní BSM a narušenie zásady rovnakých podielov na majetku bývalých manželov a následne ich finančného vyrovnania. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku IV. a V., lebo predmetný súd pri náhrade trov štátu stranám sporu nesprávne určil rozsah tejto povinnosti, keď žalobcovi určil povinnosť nahradiť trovy štátu v rozsahu 25 % a žalovanej 75%. Z uvedených dôvodov bola odvolacím súdom žalobcovi uložená povinnosť nahradiť trovy štátu v rozsahu 50 % a žalovanej v rozsahu 50 %. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť a dôvodnosť vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Poukázala, že súd prvej inštancie ak aj odvolací súd uzavreli, že neboli dané žalovanou tvrdené dôvody pre určenie disparitných podielov bývalých manželov na spoločnom majetku podľa podmienok vyporiadania upravených v § 150 Občianskeho zákonníka a teda, že paritné určenie ich podielov je v súlade so zásadou spravodlivého usporiadania pomerov bývalých manželov. S týmto názorom nesúhlasí a svoj nárok odvádza na určenie disparitných podielov od okolnosti, že bola v manželstve vystavovaná domácejmu násiliu zo strany odporcu. Pri posudzovaní tejto otázky sa súd dopustil procesného pochybenia tým, že sa nevysporiadal so znaleckým posudkom znalkyne v oblasti psychológie PhDr. Evy Kitkovej z 27. augusta 2009, ktorý hodnotil osobnosť žalovanej. Tento znalecký posudok bol vyhotovený pre účely konania na Okresnom súde Košice II, sp. zn. 4T/13/2019, v ktorom konaní bol žalobca obvinený a následne právoplatne odsúdený za skutok, ktorý sa stal po rozvode manželstva dňa 19.4.2008. Za porušenie práva na spravodlivý proces dovolateľka považuje skutočnosť, že súdy nižších inštancií nijako nevysvetlili, ako tento dôkaz vyhodnotili, prípadne prečo ho nepovažovali za relevantný vzhľadom na to, že svedčil v prospech žalovanej, pričom ustálili, že žalovaná neuniesla dôkazné bremeno ohľadne domáceho násillia počas trvania manželstva. Žalovaná bola počas manželstva obeťou dlhodobého domáceho násillia zo strany žalobcu, ktorého prejavom bolo ponižovanie, vyvolávanie strachu, zneisťovanie, verbálna agresia, citové vydieranie, fyzické násillie typu facka, buchán, vykrúcanie ruky. Skutok, na základe ktorého bol žalobca odsúdený za spáchanie trestného činu nebezpečného vyhrážania, a ktorý sa stal 4 mesiace po rozvode manželstva dňa 19. apríla 2008 síce nebol priamym dôkazom domáceho násillia počas trvania manželstva, ale má výpovednú hodnotu o dynamike vzájomných vzťahov v rodine a spôsobe správania žalovaného k nej, k dcére a synovi. Žalovaná na preukázanie svojich tvrdení žiadala o pripojenie trestných spisov vo veci obžalovaného žalobcu. Súdy nižšieho stupňa neprihliadli na predmetný znalecký posudok, pričom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nevysvetlili, akými úvahami sa pri tom spravovali. K prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP uviedla, že dovolací súd zatiaľ vo svojej rozhodovacej činnosti nevyriešil právnu otázku, či sa má pri vyporiadaní BSM prihliadať na znalecký posudok, ktorý konštatoval domáce násillie počas trvania manželstva, ak ide o posudok vyhotovený pre účely trestného konania ohľadne fyzického napadnutia blízkeho člena rodiny po rozvode manželstva, ak sa skutok, ktorý je predmetom prejednávania trestnej veci, stal po rozvode manželstva. Táto otázka má význam z hľadiska právneho posúdenia, či majú byť podiely strán sporu na spoločnom majetku paritné alebo disparitné. K nesprávnemu posúdeniu tejto otázky prispela pravdepodobne aj zmena zákonného sudcu v závere prvoinštančného konania (po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania) tak, že nový zákonný sudca vo veci rozhodol len na základe spisových podkladov, účastníkov nestretol, nevedol pojednávania, nevykonával osobne žiadny z dôkazov, ktoré vyhodnocoval. Z hľadiska rozhodovania bola vec v prvom stupni skôr preskúmaná, nie prejednaná. Žalovaná poukázala na právnu otázku, ktorá mala byť rozhodnutím vyriešená, a ktorá nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená, a to: „Ako spravodlivo vyčíslit' prínos manžela, z výlučných prostriedkov ktorého bol nadobudnutý členský podiel v bytovom družstve za trvania manželstva.“ Kým otázka určenia hodnoty členského podielu bola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu vyriešená určením ako ceny obvyklej, pre posúdenie nadobúdacej ceny nie je ustálená prax ceny/hodnoty členského podielu v čase nadobudnutia. Napokon žalovaná

poukázala na nesprávne vyriešenie právnej otázky ohľadne prípustnosti disparity podielov pri vyporiadaní BSM v napadnutom rozhodnutí v bode 21. Žalovaná je názoru, že odvolací súd nemal vo svojom rozhodnutí prihliadať na záver rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. októbra 2015 sp. zn. 9Cdo/209/2012. Takto formulovanú výnimku zo zásady rovnosti podielov nebolo možné odvodiť zo znenia § 150 Občianskeho zákonníka. Domáce násilie ako „konanie jedného z manželov, ktoré ovplyvňuje manželské spolužitie“ samo osebe postačuje na aplikáciu výnimky zo zásady rovnosti podielov. Preukázanie domáceho násillia je samostatným dôvodom na disparitné určenie podielov bývalých manželov na spoločnom majetku. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie alternatívne zmenil rozsudok tak, že uloží žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi na vyrovnanie hodnoty jeho podielu na BSM peňažnú náhradu v sume 7.500,- eur v splátkach po 12,- eur mesačne, vždy do posledného dňa príslušného kalendárneho mesiaca. Zároveň žiada odloženie vykonateľnosti napadnutého rozsudku podľa § 444 ods.1 CSP z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

4. Žalobca sa k predmetnému dovolaniu nevyjadril. Dedičia žalobcu (deti žalobcu) podaním z 26. apríla 2021 žiadali súd dovolaniu žalovanej vyhovieť a napadnuté rozhodnutie zrušiť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

6. Podľa § 444 ods. 1 CSP ak nejde o rozhodnutie, ktoré ukladá povinnosť plniť, dovolací súd môže na návrh odložiť jeho vykonateľnosť, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa.

7. Dovolací súd nezistil splnenie podmienok pre odklad vykonateľnosti dovolaním napadnutého rozhodnutia podľa ustanovenia § 444 ods. 1 CSP a v súlade s ustálenou praxou o tom nevydal samostatné rozhodnutie. Uvedený procesný postup z ústavnoprávneho hľadiska považuje za udržateľný aj Ústavný súd Slovenskej republiky (m. m. IV. ÚS 158/2022, IV. ÚS 442/2022).

8. Z uznesenia Okresného súdu Košice II (súdny komisár JUDr. Pavol Semjan, zastúpený JUDr. Martinou Mižikovou) z 26. marca 2021, č. k. 24D/105/2021-33, Dnot 82/2021 vyplýva, že dedičmi po poručiteľovi (žalobcovi X. A.) sú jeho deti, a to: 1/ F.. K. A., bývajúca v A.-I., F. XXXX/X a 2/ D.. X. A., bývajúci v A.-I., F.Á. XXXX/X. Z odôvodnenia uvedeného uznesenia vyplýva, že poručiteľ nezanechal žiadny majetok a konanie o dedičstve bolo zastavené. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť 26. marca 2021. Na základe uvedeného najvyšší súd rozhodol v zmysle § 63 ods. 2 CSP o pokračovaní v dovolacom konaní s dedičmi pôvodného žalobcu.

9. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP

9.1. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.2. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP.).

9.3. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9.4. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

9.5. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9.6. Podľa § 432 CSP dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia.

9.7. Podľa § 440 CSP dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní.

10. Dovolateľka v dovolaní namietala v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné odôvodnenie tým, že sa súd nevysporiadal so znaleckým posudkom znalkyne v oblasti psychológie PhDr. Evy Kitkovej z 27. augusta 2009, ktorý hodnotil osobnosť žalovanej.

11. Právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné.

12. V súlade s § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu odníma účastníkovi možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jeho právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f/ CSP), pretože mu upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v

rámci opravných prostriedkov.

13. Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu nezodpovedá vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. V posudzovanom prípade dovolateľka namietala, že sa odvolací súd nevysporiadal s jej námietkami voči postupu súdu prvej inštancie. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaná v odvolaní namietala, že súd prvej inštancie nevyhodnotil vykonané dôkazy správne, keď konštatoval, že žalovaná neuniesla dôkazné bremeno v otázke domáceho násillia (bod 40. rozsudku súdu prvej inštancie) Znovu poukázala na znalecký posudok znalkyne v oblasti psychológie PhDr. Evy Kitkovej z 27. augusta 2009, ktorá zhodnotila osobnosť žalovanej v posudku. Odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedzil na skonštatovanie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a uviedol, že žalovaná neuniesla dôkazné bremeno vo vzťahu k domácomu násilliu v rodine počas existencie manželstva a trvania BSM, že pre odklon od zásady rovnosti nie je v tomto prípade dôvod, že násillie bolo preukázané až po zániku manželstva a BSM.

14. Ústavný súd už opakovane konštatoval, že „všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam“ (pozri napríklad IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 183/2016, III. ÚS 175/2017). Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, ktorá vyplýva z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, možno podľa záverov Európskeho súdu pre ľudské práva posúdiť len so zreteľom na (individuálne) okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 288).

15. Dovolací súd vzhľadom na vyššie uvedené vyhodnotil odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu za daných okolností ako nedostatočné. Podľa názoru dovolacieho súdu malo náležité odôvodnenie, prečo sa odvolací súd rozhodol nebrať do úvahy okolnosti, resp. nevykonať dokazovanie navrhnuté v podanom odvolaní žalovanej, v danom prípade podstatný význam. Napriek uvedenému významu tohto vysvetlenia sa odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku k znaleckému posudku znalkyne PhDr. Evy Kitkovej z 27. augusta 2009 nevyjadril. Znalecký posudok bol súčasťou spisového materiálu a žalovaná naň poukazovala už v konaní pred súdom prvej inštancie. Pokiaľ sa teda odvolací súd otázkou takého významu nezaoberal a bez vysvetlenia svojich právnych úvah týkajúcich sa návrhu žalovanej na vyhodnotenie tohto dôkazu (čo v danom prípade znamenalo bez adekvátnej odpovede na podstatnú odvolaciu námietku) prijal záver o vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie, ide o prípad procesnej nesprávosti takej intenzity, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP a zároveň odôvodňuje záver o opodstatnenosti podaného dovolania (§ 431 ods. 1 CSP).

16. So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu vykazuje znaky arbitrárnosti. Z tohto dôvodu dovolanie žalovanej je procesne prípustné podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a § 450 CSP). S prihliadnutím na dôvod zrušenia napadnutého rozsudku odvolacieho súd sa najvyšší súd nezaoberal ďalšími v dovolaní namietanými vadami.

17. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.